

گفت‌وگوی «جوان» با مریم افضلی، دبیر اولین جشنواره ملی «ایران‌دخت»

استعداد ایرانی را در مسیر طراحی لباس‌های عیفانه به کار می‌گیریم

بی‌تردید یکی از اصلی‌ترین مجراهای نفوذ به فرهنگ و ارزش‌های جامعه‌ای مانند ایران «مدولباس» است. نمی‌توان انکار کرد که مدولباس یکی از قوی‌ترین ابزارهای نفوذ و صدور فرهنگ غربی نبوده است، به گونه‌ای که امروز سبک پوششش غربی در اقصی نقاط جهان به عنوان لباس رسمی پذیرفته شده است و مردان با کت و شلوار و پیراهن‌های غربی و زنان هم با کت و دامن و لباس‌های رسمی غربی در جلسات رسمی و فضای اجتماعی حاضر می‌شوند نه لباس‌های سنتی خودشان! این در حالی است که تمامی اقوام و کشورهای جهان، لباس‌های سنتی خودشان را دارند که اغلب هم زیباست و هم با وقار و عقیف، این مسئله به خصوص درباره کشورهای شرقی صدق می‌کند. در کشور ما هم با عنایت به تنوع قومی شاهد طیف گسترده‌ای از البسه اقوام هستیم؛ لباس‌هایی که زیبایی‌شان ظرفیت جهانی شدن دارد اما باید فرصتی برای به‌روزرسانی آنها با نیازها و سلیق امروزی و معرفی آنها به جامعه فراهم شود. این مهم نیازمند برگزاری جشنواره‌های مدولباس آن هم به شکلی هدفمند و تلاش برای ارتباط‌گیری و معرفی آثار برتر چنین جشنواره‌هایی به سایر نقاط دنیااست چراکه مدولباس ایرانی با پشتوانه هنر چندین هزار ساله ظرفیت جهانی شدن دارد. در کشور ما هم سال‌هاست ساماندهی مدولباس مد نظر قرار گرفته و جشنواره‌هایی هم در این زمینه برگزار شده است اما تاکنون در این زمینه موفق نبوده‌ایم. شاهد این مدعا هم وضعیت افسارگسیخته مدولباس در سطح جامعه است، اما حالا قرار است جشنواره‌ای متفاوت در حوزه مدولباس برگزار شود. سراغ مریم افضلی، دبیر اولین جشنواره ملی ایران‌دخت رفته‌ایم تا درباره این جشنواره بیشتر بدانیم.

خانم افضلی جشنواره مدولباس ایرانی- اسلامی «ایران‌دخت» قرار است چه اتفاقی را رقم بزند و در چه سطحی برگزار می‌شود؟

جشنواره ایران‌دخت یک جشنواره ملی است که بخش‌های استانی آن در ۳۲ استان کشور در حال اجراست. در این میان، تهران بزرگ از شهرستان‌های استان تهران جدا شده تا شهرستان‌های استان نیز بتوانند در بخشی مستقل رقابت کنند و آثارشان بهتر دیده شود. این جشنواره در سطح ملی با نام «ایران‌دخت» شناخته می‌شود، اما در سطح استان‌ها، بسته به فرهنگ و بوم هر منطقه، نام‌های ویژه‌ای برای آن انتخاب شده است. به عنوان نمونه:

- گیلدخت در گیلان
- آذر دوخت در آذربایجان شرقی
- کرمان دوخت در کرمان
- زنگان دوخت در زنجان
- ایل دخت در ایلام

این نام‌ها با مشورت و تبادل نظر میان طراحان، هنرمندان و اهالی فرهنگ هر استان برگزیده شده‌اند. پس از برگزاری رقابت‌های استانی و شناسایی برگزیدگان در قالب نام‌های بومی، آثار منتخب وارد مرحله ملی می‌شوند. در این مرحله، آثار دوباره از زیبایی، دآوری و معرفی خواهند

لباس اقوام ایرانی گنجینه‌ای برای جهانی سازی مد ایرانی- اسلامی

لباس اقوام مختلف ایران، از آذری تا عرب، از ترکمن تا بلوچ، از کرد تا لر و دیگر گروه‌های قومی، نه تنها پوشش، بلکه زبانی گویا از تاریخ، هنر، باورها و جهان‌بینی مردمان این سرزمین است. این تنوع غنی، چنان ظرفیت بی‌پایلی برای معرفی فرهنگ ایرانی- اسلامی به جهان دارد که می‌تواند به یکی از ارکان جهانی سازی مدولباس یا هویت ایرانی- اسلامی تبدیل شود.

■ ■ ■

۱. لباس اقوام: تجلی هنر، نمادها و فلسفه زندگی

هر نقش و رنگ در لباس اقوام ایرانی حاوی معنایی عمیق است؛ آبی نماد آسمان و معنویت، قرمز نشانه شجاعت و زندگی، سفید رمز پاک‌ی و آرامش. طرح‌های هندسی، نگاره‌های گیاهی و حیوانی و تکنیک‌های بافت و دوخت، همه روایتگر داستان‌های از پیوند انسان با طبیعت، باورهای دینی و سنت‌های اسلامی- ایرانی هستند. این ویژگی‌ها، لباس اقوام را به منبعی الهام‌بخش برای خلق طرح‌های امروزی با هویت ریشه‌دار تبدیل می‌کند.

۲. مد ایرانی- اسلامی: تلفیق اصالت و نوآوری

جهانی سازی مد ایرانی- اسلامی به معنای تقلید صرف از گذشته نیست، بلکه بازآفرینی هوشمندانه عناصر بصری و معنوی لباس اقوام در قالب‌های مدرن و کاربردی است. برای مثال، می‌توان از گلدوزی‌های intricate بلوچ در طراحی اکسسوری‌های لوکس یا از خطوط و رنگ‌آمیزی لباس کرد در مجموعه‌های پوشاک روزمره استفاده کرد. این رویکرد هم اصالت را حفظ می‌کند و هم پاسخگوی ذائقه جهانی است.

۳. معرفی به دنیا: داستانگویی فرهنگی از طریق مد

جهان امروز تشنه داستان‌ها و محصولات اصیل است. لباس اقوام ایرانی می‌تواند به‌عنوان سفیر فرهنگی ایران، پیام آواز تنوع، صلح و زیبایی‌شناسی عمیق این سرزمین باشد. با